

**АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

1527 София, ул. Тракия №15
тел./факс: (02) 963 37 52, 963 37 56
e-mail: bica@bica-bg.org
www.bica-bg.org

**ПРЕДЛОЖЕНИЯ
ЗА
ПОСТИГАНЕ НА ПО-ДОБРИ УСЛОВИЯ ЗА ПРАВЕНЕ НА
БИЗНЕС В БЪЛГАРИЯ**

1. **Намаляване на административната тежест**, предполага намаляване на броя на лицензионните и разрешителните режими. По тази причина предлагаме вписване на всички лицензионни и разрешителни режими в общ публичен регистър, който да бъде достъпен за всички, както и за въвеждане в практиката на следните принципи:
 - 1.1. Всеки орган/институция въвел и/или администриращ отделен регистрационен или лицензионен режим да мотивира:
 - законосъобразността на съществуването на конкретния режим
 - необходимостта от съществуването на конкретния режим;
 - целесъобразността на съществуването на конкретния режим;
 - 1.2. При невъзможност за изпълнение на което и да било от горното конкретният режим да се отменя.

Известно е, че към момента съществуват стотици режими, непредвидени в закон, което е в нарушение на член 4 от ЗОАРАКСД. Възприемането на предлагания от нас подход ще доведе както до премахване на незаконосъобразни режими, така и на нецелесъобразни такива. Не на последно място подобен подход би имал и превантивна функция относно въвеждане на нови режими и изисквания, които да препятстват извършването на стопанска дейност.

2. Предварителното изготвяне на оценка за въздействието на всички проекти на нормативни актове да е задължително условие за приемането им.

Предлагаме да се изменени чл. 28 от ЗНА, който да добие следната редакция:

„Чл. 28. (1) Не подлежат на разглеждане, приемане и обнародване, а обнародваните нормативни актове не влизат в сила, ако не е изготвена предварителна оценка и проучване на необходимостта, обхвата и въздействието на нормативния акт, съдържаща най-малко:

1. съществуващата уредба на отношенията, до които се отнася проектираният закон, практиката по нейното прилагане, предложенията за промени, както и уредбата на сходни обществени отношения в националното и законодателството на други страни;

2. причините, които налагат приемането на нормативния акт и преследваните цели;

3. обсега и основните положения на новата уредба;

4. очакваните резултати от прилагането на закона и

5. финансовите и другите средства, необходими за прилагане на новата уредба.

(2) Органът издал акта или на който е възложено изпълнението на акта или до чието ведомство той се отнася, е задължен да организира не по-рано от шест месеца и не по-късно от една година след влизането му в сила, оценка на резултатите от неговото прилагане. Исканията за сведения или за съдействие във връзка с оценката са задължителни органите и лицата, до които са отправени. Докладът за резултатите от оценката се обнародва в Държавен вестник в тридневен срок от изготвянето му от органа по оценка. Когато

оценката се извършва от повече от един орган, за нея се изготвя съвместен доклад.”

(3) Мотивите, съответно докладът, съдържат:

- 1. причините, които налагат приемането;*
- 2. целите, които се поставят;*
- 3. финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба;*
- 4. очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива;*
- 5. анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.*

(4) Проект на нормативен акт, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, съгласно изискванията по ал. 2, не се обсъжда от компетентния орган.

Мотиви: оценката на въздействието не следва да се ограничава само до последваща. За нас по-съществена като значение е предварителната оценка, дотолкова, че извършването и следва да е задължително. Така могат да бъдат преодолені възможни проявления на поръчково нормотворчество, което да има сериозни вредни последици за бизнеса и средата за бизнес като цяло. Предварителната оценка на въздействието следва да се прилага за всеки един конкретен случай и законопроекти, за които не е изготвена такава да не бъдат допускани до разглеждане от НС. Освен това е важно да има предварителна яснота по какъв начин ще се отрази във финансово отношение предлаганият нормативен акт на бизнеса и гражданите, както и каква административна тежест ще окаже върху тях допълнително. При извършването на оценката на въздействието трябва да се взема под внимание и общата цел на ЕС и България за намаляване и облекчаване на административната тежест, тъй като в много случаи именно тя е водещ мотив за наличие на неформална икономика.

Разпоредбата на чл. 28 от ЗНА предвижда, че при внасянето на законопроект за разглеждане, той трябва задължително да е придружен с мотиви за изготвянето му. На практика, обаче, много малко от внесените законопроекти съдържат мотиви, които да отговарят на посочените в закона изисквания. Нашата цел е тази разпоредба да се прилага за всеки един конкретен случай и законопроекти, неотговарящи на съдържанието

на разпоредбата на чл. 28 ЗНА, да не бъдат допускани до разглеждане от НС. Освен това е важно да има предварителна яснота по какъв начин ще се отрази във финансово отношение предлаганият нормативен акт на бизнеса и гражданите. При извършването на оценката на въздействието трябва да се взема под внимание и общата цел на ЕС и България за намаляване и облекчаване на административните тежести, тъй като в много случаи именно те мотивират „сиво“ поведение.

Оценката на въздействието на политиките и регулациите (ОВПР или само ОВР) представлява аналитичен подход за измерване на потенциалните разходи, последствия и странични ефекти, произтичащи от бъдещи законодателни промени (приемане на нови закони, правилници, наредби).

Методологията може също така да се използва за оценка на отражението и разходите, свързани с вече действащи нормативни актове. И в двата случая резултатите се използват за подобряване на качеството на политическите решения и инструменти – регулиране, публични инвестиционни програми и инвестиции. Всичко това се осъществява посредством оценка на очаквани разходи и ползи на алтернативни решения за постигане на една и съща цел. Тези оценки обикновено се правят в средносрочен и дългосрочен план.

Често срещана грешка е когато такива оценки се правят единствено за ефектите върху бюджета. В действителност оценката на въздействието трябва да включва освен ефектите върху бюджета, също ефектите върху бизнеса (отделно малки и средни предприятия, като най-чувствителни към промени), потребителите, конкуренцията и икономиката като цяло.

Винаги трябва да се провежда някакъв вид оценка на въздействието, ако се очаква набелязаната промяна в регулирането да доведе до значителни трансформации и/или разходи - например въвеждането или промяната на данъчни закони, кодекс на труда, закони за социалното

осигуряване и други. За да се получат полезни резултати, от съществена важност е оценката на въздействието да вземе предвид възможните бъдещи събития и да оцени въздействието при различни начални предположения, при различни възможни сценарии на по-нататъшното икономическо развитие.

Всички оценки включват активни консултации с представители на бизнеса и гражданството, което е изключително важно за правилното разбиране и околичествяване на ефектите. В тази връзка проектите на регулациите, както и оценките на въздействието следва да се публикуват в Интернет, което спомага за добра обществена информираност и възможност на широки кръгове от бизнеса и гражданите да участват в процеса на консултации. Освен това оценката на въздействието е своеобразен тест за "съвместимост" на разработваното регулиране с цялостната рамка. Практиката показва, че когато се оценяват различни алтернативи, това спомага за по-доброто разбиране на цялостното законодателство и съответно за избор на по-ефективни (като съотношение разходи/ползи) инструменти.

Оценката на въздействието трябва да се прави преди приемането на административния инструмент (*ex ante*) и след известен период от време (*ex post*). В някои случаи първоначалните очаквания не са правилни или някои ефекти не са били предвидени. При това положение последващата оценка (примерно една година след влизането на регулирането в сила) е важна за "фина настройка" на административния инструмент. Целта на провежданите анализи е да се осигури качествена информация за тези, които вземат решенията. Съществуват редица разработени методологии за извършване на оценка на регулаторно въздействие, различаващи се предимно по класификацията на ползите и разходите, броят стъпки и нивото на агрегираност.

Проучванията до момента показват, че няколко от методологиите са по-често прилагани и се ползват с по-голямо доверие, както от официалните власти, така и от всички други ползватели на обработената информация и направените заключения. Точно тези водещи практики са подходящи за България и за оценка на местни политики.

Оценката на въздействието на регулациите е средство за събиране на информация и за извличане на изводи за положителните и отрицателните страни на проектите за законодателството. Изследванията, проведени съгласно тези принципи, позволяват да се избере най-подходящият начин за постигане на поставените цели или да се оценят основните приложими алтернативи при решаването на конкретни проблеми. ОВ може да докаже, че:

- Не е необходимо да се променя съществуващото състояние;
- Достатъчно е да се подобри прилагането на приетото законодателство;
- Необходимо е да се направят промени в съществуващите правни норми;
- Трябва да се подчертае, че политиците, отговорни за вземането на решения, могат да не спазят препоръките на ОВ във всяка ситуация. Въпреки това ОВ трябва да е част от всеки проект за правен акт;
- В най-простата си форма ОВ може да представлява списък от качествени оценки на очакваните положителни, отрицателни и неопределени въздействия от определено законодателно действие. В по-усложнената си форма ОВ може да представлява подробен анализ на ползите и разходите, в който се използват иконометрични модели за икономиката, с данни от икономисти, инженери и други експерти.

3. Намаляване и спазване на срока за възстановяване на данъчния кредит по Закона за данък върху добавената стойност

Предлагаме да се създаде на нов член/ или да се измени чл. 92, ал. 1, т. 4. от ЗДДС, който да добие следната редакция:

“4. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) ако след изтичането на срока по т. 2 има остатък от данъка за възстановяване, органът по приходите прихваща този остатък за погасяване на изискуеми публични вземания, събирани от Националната агенция за приходите, или го възстановява в 15-дневен срок от подаването на последната справка-декларация;”

Мотиви: Злоупотребите и укриването на ДДС са едно от най-ярко изявените прояви на неформална икономика в страната. Въвеждането на практика за по-бързо възстановяване на ДДС от държавата ще улесни дейността на бизнеса по време на криза и ще насърчи излизането му „на светло”.

Правото за приспадане на данъчен кредит възниква, когато подлежащият на приспадане данък стане изискуем (чл. 68, ал. 2). Когато данъчният кредит превишава начисления данък, разликата представлява резултат за периода - данък за възстановяване. Данъкът за възстановяване се прихваща, приспада или възстановява, според наличието на конкретните хипотези, уредени в ЗДДС. Срокът за възстановяване е 30-дневен от подаването на последната справка-декларация. Явлението, което наблюдаваме от месец септември на 2009 година е отсъствието на спазени срокове за възстановяване на дължим данъчен кредит. Тук освен изключително прецизната, формалистична, трудоемка и отнемаща много време процедура по проверка на предпоставките за възстановяване, се проявява и ярко демонстрирана недобросъвестност на държавата, която

злоупотребявайки с възможностите за удължаване, на практика отказва да изпълни разпоредбите на ЗДДС и да възстановява безусловно дължим данъчен кредит. Всяка забава на това задължение на държавата изправя добросъвестните работодатели пред тежки финансови затруднения. В условията на тотална финансова и икономическа криза и липсващи по правило средства в оборот, обсъжданият подход изправя не малко предприятия пред риска от неплатежоспособност. Затрудненията, които бизнесът изпитва като следствие от тази практика на държавата в последните няколко години, се явява допълнителен мотив за нарушаване на трудовото, данъчно и осигурително законодателство - все фактори, стимулиращи неформалната икономика.

С оглед гореизложеното, се предлага съкращаване на срока за възстановяване на данъчен кредит от 30 на 15 дни от подаването на последната справка-декларация. Предложението за изменение на нормативната разпоредба цели да се гарантира спазването на сроковете за възстановяване на данъчен кредит от страна на държавата, посредством въвеждането на задължение за плащане на лихва върху неизплатените в срок дължими суми.

4. Въвеждане на задължителна регистрация по ЗДДС на всички стопански субекти

Предлагаме да бъдат отменени чл. 96 – 100 от ЗДДС, както и свързаните с тях разпоредби от правилника за прилагане на ЗДДС, а чл. 95 от ЗДДС да добие следната редакция:

„Чл. 95. (1) На задължителна регистрация по този закон подлежи всяко данъчно задължено лице, което е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки или услуги по чл. 12.

(2) На задължителна регистрация по този закон подлежи и всяко данъчно задължено лице, което не е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки или услуги по чл. 12, различни от тези, по които данъкът е изискуем от получателя.”

Мотиви: Съгласно действащата към момента уредба, юридическите лица подлежат на задължителна регистрация по ЗДДС, ако отговарят на условията на чл. 96 и следващите от ЗДДС, както и на регистрация по избор, съгласно чл. 100 от ЗДДС. Предлаганата мярка цели да облекчи стопанския оборот в страната като постави всички представители на бизнеса при равни условия. Както бе упоменато в предходните точки, злоупотребите и укриването на ДДС, съставляват голяма част от дела на сивата икономика в страната.

На следващо място – поставянето при равни условия ще мотивира стопанските субекти към повишаване на конкурентоспособността им, което от своя страна е основание за постигане на по-висока производителност на българската икономика – цел на страната ни в условията на догонващо развитие. Освен казаното, това предложение е още един аргумент към намаляването на злоупотребите с ДДС.

Въвеждането на задължителна регистрация по ЗДДС, ще доведе повече постъпления в бюджета и до по-висока събираемост на данъчните задължения.

5. Отпадане на отговорността в случай на злоупотреба по ЗДДС от други лица.

Предлагаме да бъде отменен чл. 177 от ЗДДС.

Мотиви: Действието на тази разпоредба поставя в неравностойно положение изрядните представители на бизнеса спрямо неизрядните такива. С предлаганата промяна се цели санкционирането точно и само

на данъчно задължените лица, извършили нарушение на законодателството. Недопустимо е търсенето на отговорност и санкционирането на потребител по търговската верига, който не е длъжен и няма как да провери изрядността на предходните продавачи и купувачи. Отмяната на отговорността в случаи на злоупотреби по ЗДДС от други лица ще нанесе удар по финансирането на неформалната икономика и в същото време ще води до установяване на нормална среда за бизнеса, който функционира по правилата.

6. Размерът на такса смет да се определя само според количеството на битовите отпадъци

Предлагаме два варианта на промяна:

Вариант 1: Нормата на чл. 67, ал. 2 от ЗМДТ се отменя.

Вариант 2: В ал. 2 на чл. 67 от ЗМДТ се прибавят изречения второ, трето и четвърто, както следва:

„Чл.67. (2).....Невъзможността се обосновава поотделно за всяко задължено лице и може да почива само на конкретна физическа, техническа или технологична липса на обективни условия за измерване на количеството. За основа по този текст общинските съвети не могат да използват данъчните или пазарни оценки на имотите или на ползите от тяхната експлоатация. В случаите по този текст размерът на таксата не може да надвишава средния размер на дължимата такса на лице, определена по реда на ал.1.”

Мотиви: Предвид действащите норми таксата за битови отпадъци е неефективна и по същество, както многократно е констатирано представлява квази имотен данък, точно поради факта, че не отчита реалното количество отпадъци.

Предложението за отпадане на ал. 2 от чл. 67 ЗМДТ цели установяването на съразмерност между размера на дължимата такса смет и

действително изхвърляния отпадък. С развиването на технологиите, новопостроените и модерни обекти, са снабдени със съвременни преработващи системи, които или изхвърлят много малко количество отпадъци, или не изхвърлят изобщо. Определянето на таксата смет на база или пропорционално, както е определено в ал. 2 на чл. 67 ЗМДТ, води до парадоксална ситуация, в която предприятия с остаряло в технологично отношение оборудване, изхвърлящи много отпадъци, плащат такса смет, в пъти по-малка от размера на таксата смет за модернизирани предприятия, които почти не произвеждат промишлен отпадък. Тази ситуация мотивира „сиво“ поведение за предприятията, за да избегнат плащането на големи суми за такса смет, като например пряко плащане за дълготрайни материални активи и намаляването на баланса. Обвързването на количеството генерирани отпадъци с размера на дължимата такса е идея, която е отстоявана от социалните партньори през последните години и е насочена и към насърчаване на технологична модернизация и стимулиране на инвестициите в „чисти“ производства.

На следващо място има драстични разлики за еднаква по същност услуга за физически и за юридически лица (на тон и на ползвател), от една страна и между отделните общини – от друга. На практика в по-малки общини отделно предприятие плаща повече от половината от общия обем на постъпленията за тази такса. По този начин юридическите лица се явяват своеобразен „донор“ на приходите и са ошетени както помежду си, така и по отношение на физическите лица. Тези различия имат определящо значение за избора отделната фирма да се отклони от нормите, да работи на тъмно и да се стреми към позиция на нелоялен конкурент.

Не трябва да се подминава и фактът, че нормата в действащата си редакция ограничава инвестиционните намерения, особено в дейности, изискващи повече инвестиции, а в настоящия период на криза това означава и технологично „заспиване“ и ограничаване на възможностите за

интензивен ръст на икономиката ни. Всичко това навежда на извода, заложен в предлаганото, а именно таксата битови отпадъци да се определя на базата на количества генерирана и третирана смет, вместо на база данъчна оценка и/или отчетена стойност на дълготрайните материални активи (ДМА). Освен казаното е налице и невъзможност за определяне и остойностяване на прогнозните количества отпадъци за целите на проектирането на съоръжения за тяхното третиране.

Казаното дотук беше споделено от Националният омбудсман, който през април 2011 г. също предложи такса смет да се определя според количеството на изхвърления боклук, а не според данъчната оценка на имота, както е сега. Омбудсманът изпрати препоръка до председателя на Народното събрание и до министър-председателя да предприемат нужните действия за промяна на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), с която да отпадне възможността за определяне на размера на таксата за битови отпадъци, пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Съгласно чл. 141, ал. 4 от Конституцията, общинският съвет определя размера на местните такси по ред, установен със закон. В чл. 67, ал. 1 от ЗМДТ законодателят е въвел принципа, че размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци. Изключение се допуска, когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци и размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет (чл. 67, ал. 2 от ЗМДТ).

"Изключението, което под условие законът допуска обаче, се възприема като възможност за алтернативен избор от страна на общинските съвети и без да се посочват обективни причини, които водят до невъзможност да се установи количеството на битови отпадъци, таксата се определя дори не на ползвател, а директно върху основа, определена от общинския съвет, най-често в промили върху данъчната оценка на

имотите" заявява в позицията си омбудсманът. Според него подобен подход нарушава и основни принципи при определяне размера на таксите, заложи в чл. 8 от ЗМДТ – възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата и постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси.

С препоръката си омбудсманът акцентира на това, че елементът услуга е основният разграничителен белег между данък и такса (в този смисъл е и Решение № 9 от 1996 г. на Конституционния съд).

„Таксите се определят въз основа на необходимите разходи за извършване на услугата. Определянето на таксата пропорционално върху данъчната оценка на имота, при условие че стойността на имота няма никакво отношение към разходите за извършване на услугата, води на практика до превръщането на таксата в данък“ – констатира омбудсманът.

Освен това той обръща внимание, че общинските съвети правят разграничение в зависимост от това дали имотите са на граждани или предприятия, както и за какво се използват от предприятията – за жилищни или нежилищни нужди.

„Основание за подобно разграничение не се съдържа в ЗМДТ. Качеството на лицето – собственик или ползвател на имота, както и предназначението на имота не оказва влияние върху разходите за извършване на услугата“ е позицията на омбудсмана, която споделяме изцяло.

В същата препоръка се прави и констатацията, че предприятията в резултат на дейността си могат да генерират производствени отпадъци, но това е отпадък, различен от битовия, като редът за предаването на производствени отпадъци е различен и е уреден в Закона за управление на отпадъците.

През последните години се наблюдава значително повишение на размера на такса битови отпадъци, както поради повишените данъчни

оценки, така поради решения на общински съвети. Всяка следваща година е налице ръст спрямо предходната, като в отделни случаи увеличението е в пъти. Доколкото е пределно ясно, че подобен ръст на генерирания отпадък е несъстоятелен, толкова повече е мотивирано възприемането на направеното предложение.

7. Договаряне на минимални заплати по икономически дейности

Предлагаме промяна в текста на чл. 244, т. 1 от Кодекса на труда, който да добие следната редакция:

„Чл. 244. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 1992 г.) Министерският съвет определя:

1. минималната работна заплата за съответната икономическа дейност по Класификацията на икономическите дейности(КИД - 2008), утвърдена със заповед на Председателя на Националния статистически институт;“

Предлага се също да бъде отменено Постановление на Министерски съвет № 250 от 11 октомври 2012 г. за определяне на нов размер на минималната работна заплата за страната и да бъде заменено със следното:

„ПОСТАНОВЛЕНИЕ

от 2013 година

за определяне нов размер на минималната работна заплата

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

ПОСТАНОВИ:

Член единствен. (1) Определя от 1 януари 2014 г. размер на минималната месечна работна заплата от 310 лв. и на минималната часова работна заплата 1,85 лв. при нормална продължителност на работното време 8 часа и при 5-дневна работна седмица.

(2) Размерът на минималната месечна работна заплата по ал. 1 се определя за пълен работен месец.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Размерът на минималната работна заплата, определен в настоящото постановление, се отнася само за икономическите дейности по Класификацията на икономическите дейности(КИД - 2008), утвърдена със заповед на Председателя на Националния статистически институт, в които няма постигната договореност между представителите на работниците и служителите и представителите на работодателите.“

§ 2. Необходимите средства за изпълнение на постановлението в бюджетните организации и дейности се осигуряват в рамките на средствата по бюджетите на държавните органи, министерствата и другите бюджетни организации, трансфера от републиканския бюджет за самостоятелните бюджети и от извънбюджетни сметки, от собствени приходи на общините и от извънбюджетни средства.

§ 3. В чл. 1, ал. 4 от Постановление № 66 на Министерския съвет от 1996 г. за кадрово осигуряване на някои дейности в бюджетните организации (обн., ДВ, бр. 29 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 76 и 92 от 1997 г., бр. 5 от 1999 г., бр. 53 от 2000 г., бр. 100 от 2005 г., бр. 14 от 2008 г.; бр. 4 от 2009 г. и бр. 51 от 2011 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 1, ал. 4 числото „290“ се заменя с числото „310“.

§ 4. Министърът на труда и социалната политика и министърът на финансите дават указания по изпълнението на постановлението и решават в рамките на своята компетентност възникнали специфични въпроси по прилагането му.

§ 5. Постановлението се приема на основание чл. 244, т. 1 от Кодекса на труда и влиза в сила от 1 януари 2013 г.“

Мотиви: Договарянето на минималната работна заплата по икономически дейности, а не единно за страната, както е към момента, ще спомогне за ограничаване на неформалната икономика в сферата на трудовите и осигурителните отношения – област, която генерира голяма част от сивата икономика в страната. Предлаганата мярка цели изравняването на минималната работна заплата с минималните осигурителни доходи по икономически дейности, определяни ежегодно чрез процедурата по договаряне на МОД. В случай, че за дадена икономическа дейност не е постигнато съгласие и не са договорени стойностите на минималните осигурителни прагове, минималната работна заплата ще бъде определяна административно по досегашния ред.

Минималната работна заплата е функция на реалната икономика. Като такава тя следва да е обвързана с производителността на труда и да се разглежда приоритетно като икономически обоснована величина, а не като средство за разрешаване на социални проблеми. Водени от тези разбирания:

7.1. Споделяме позицията, че единственият разумен път към постигане на национален просперитет, конкурентна икономика и висок жизнен стандарт е системно повишаване на производителността на труда чрез:

- Поощряване и енергична подкрепа на предприемачи, инвестиращи в модернизация и/или изграждане на производствени мощности и технологични процеси, водещи до трайно подобряване на технологичните възможности за ефективно производство;

- Постоянна работа за повишаване на квалификацията на вече съществуващия персонал, както и на новоприетите работници и служители.
- 7.2. Общо е виждането на социалните партньори относно необходимостта от обвързване на МРЗ с производителността на труда. В този смисъл трябва да се подчертае, че от 01.09.2011 г. до 01.01.2013 г. МРЗ беше поетапно увеличена от 240 на 310 лева, т.е. има увеличение в период на криза с **29.2 %** - нещо, което по **никакъв начин не кореспондира с темпа на увеличение на производителността на труда**. Има обаче, пряка зависимост между ръста на МРЗ и ръста на безработицата (над 2 % за същия период). **В период, в който основни проблеми са създаването заестост и увеличаването на производителността, нов ръст на МРЗ ще бъде естествена спирачка и за двете.**
- 7.3. Отчитаме, че не е отпаднал т.нар. „клас“, в резултат на който минималната работна заплата понастоящем реално не е 310, а над 330 лева, което намалява още повече разликата между минималната и средната работна заплата (СРЗ).
- 7.4. Предлаганото ново увеличение на МРЗ на 340 лева означава **ръст от 42 % за година и половина** – факт, който не може да намери никаква адекватна икономическа обосновка.
- 7.5. С увеличаването на МРЗ се увеличават и разходите на работодателите за социални осигуровки в резултат от по-високите брутни заплати. Бизнесът губи ресурс за планиране и промяна на структурата на заплащане и други управленски решения, породени от увеличението. За да преодолее загубите от нарасналите разходи за трудови възнаграждения, работодателят е принуден да съкрати част от персонала (в повечето случай най-ниско квалифицирания и заплатен), за да може да запази размера

на изплащаните заплати. Нов ръст в МРЗ е и естествена бариера пред наемането на допълнителен нискоквалифициран трудов ресурс. Всичко това оставя хиляди хора без работа и отново държавата е принудена на харчи средства от бюджета за изплащане на обезщетения за безработица.

- 7.6. Чисто административното повишаване на доходите оставя много от работната сила, особено нискоквалифицираните работници, извън пазара на труда. Във време на криза гъвкавостта на пазара на труда и административните мерки по отношение на възнагражденията играят ключова роля по отношение на заетостта. Основната цел на политиката на пазара на труда не трябва да бъде изкуственото покачване на доходите на нископлатените работници, а повишаване на заетостта – нископлатеният труд има своите социални измерения, но липсата на труд може да има катастрофални последствия както за икономиката, така и в личен план.

Асоциация на индустриалния капитал изразява позицията, че в настоящата ситуация колкото по-висока е минималната заплата, толкова по-малко заетост ще има. Увеличаването на минималната работна заплата е в тежест на заетостта и дава спорни резултати по отношение на укриването на доходи, тъй като именно увеличението е мотив за нарастване на сивия сектор, а постоянният ръст принуждава още повече хора да работят нерегламентирано. Административното определяне на все по-висока МРЗ, при липса на икономически предпоставки и договореност между синдикати и работодатели не отчита финансовото състояние на отделните фирми и съсипва малките и средните предприятия – важни основания да не подкрепяме увеличение на МРЗ.

8. Забрана за извършване на сделки със стойност равна или надвишаваща 10 000 лева с пари в брой

- Предлагаме чл. 3 от Закона за ограничаване на плащанията в брой да добие следната редакция:
- *„Чл. 3. (1) Плащанията на територията на страната се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, когато са:*
 - *1. на стойност, равна на или надвишаваща 10 000 лв.;*
 - *2. на стойност под 10 000 лв., представляваща част от парична престация по договор, чиято стойност е равна на или надвишава 5 000 лв.*
- *(2) Алинея 1 се прилага и в случаите на плащания в чуждестранна валута, когато левовата им равностойност е равна на или надвишава 10 000 лв. Равностойността в български левове се определя по курса на Българската народна банка в деня на плащането.“*

Мотиви: Основен проблем в стопанския оборот е съществуването на постоянен паричен поток, който не се отразява в първични счетоводни документи. Извършват се разплащания в брой по сделки между юридически лица, физически лица и между юридически и физически лица. По този начин в страната се случва да се изплащат и реалните размери на работните заплати, като по документи лицата получават далеч по-ниски суми, с което се избягва както внасянето на данък по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, така и на задължителни осигурителни вноски. Влизането в сила на Закона за ограничаване на плащанията в брой определено повлия благоприятно на ограничаването на сивия сектор в икономиката на страната, но предлаганата мярка би довела до значително по-голям размер на постъпленията в държавния бюджет и още по-засилен контрол за ограничаване и превенция на неформалните

практики. И в действащата редакция на закона съществува подобна норма, но тя се отнася до разплащания в размер над 15 000 лева. Сnižаването на тази граница ще увеличи обхвата и размера, предмет на регулиране, ще „изсветли“ допълнително практики, които понастоящем не са обхванати от закона. Всичко това работи в полза както на формалната икономика и фиска, така и на стопанския оборот.

9. Гарантиране на ефективен контрол над дружества с монополно положение на пазара, произтичащо от държавна регулация. Като организация с членове – водещите публични компании в България, както и като член на Европейския център на работодателите и предприятията с публично участие и предприятията, предоставящи услуги от общ интерес (СЕЕР – социален партньор на европейско равнище), АИКБ категорично настоява дружествата с монополно положение да бъдат задължени да **разкриват информация** по реда на ЗППЦК. Нека тези дружества декларират приемането на принципите на Националния кодекс за корпоративно управление – за държавните предприятия и организации това може да стане с директно разпореждане от страна на принципала, а за останалите частни субекти – например чрез акт на съответния държавен регулатор (ДКЕВР, КРС, КЗК). Постигането на такава отчетност ще доведе до публичност, проследимост на ценообразуването, прозрачност в разходите на тези дружества, а гражданското общество ще има лесен достъп до информация, към която оправдано проявява чувствителност. Тази мярка ще постигне и **дългосрочен стабилизиращ ефект** по цялата верига на ценообразуване на услугите и продуктите, които тези дружества предоставят. Успоредно с това, служебният кабинет да подготви и текстове на антимонополно законодателство, адекватни на установените с години най-добри световни практики.

10. **Ефективен контрол над публичните разходи**, но и над процеси и дейности, които индиректно също оцеляват финансите на обществото. Ето само два примера за това. Системно се злоупотребява с издаване на болнични листове, голяма част от които са откровено „фалшиви“, а работодателите са задължени да заплащат за първите 3 дни от болничните на работниците. Абсурдна е и високата „производителност“ на ТЕЛК – комисиите, създали внушителния брой от близо 1 млн. инвалидни пенсии. Тези простички два примера са атестат за утвърдени корупционни практики, които водят кумулативно до съществено изземване и преразпределяне по несправедлив начин на доходи. Приетото от нас като **временна антикризисна мярка** работодателите да заплащат за първите 3 дни от болничните се възпроизведе трайно, което е неприемливо дори само по причина, че не разполагаме с механизми за контрол. В тази връзка считаме, че тази временна мярка следва да отпадне.

11. **Стриктно спазване** в практиката на правилата на приетия на 20 февруари 2013 ЗИД на ТЗ (чл. 303а), който въвежда изискванията на Директива 2011/7/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки (ОВ, L 48/1 от 23 февруари 2011 г.), а именно когато длъжникът е публичен възложител, **плащането по правило да се извърши до 30 дни**, като възможностите за отклонение от това правило да бъдат сведени до редки изключения. Това ще повиши ликвидността и ще даде възможности на бизнеса да се развива.

12. **Да се проведе среща между НСТС и КЗК** с оглед на изготвяне на **обща позиция за осигуряване на защита срещу злоупотреба с монополно господстващо положение на пазара**, което може да предотврати, ограничи или наруши конкуренцията и да засегне интересите

на потребителите. Такава обща позиция е необходима за недопускане на практики, в отклонение от правилата, които да имат отрицателни последици и за бизнеса и за обществото като цяло.